

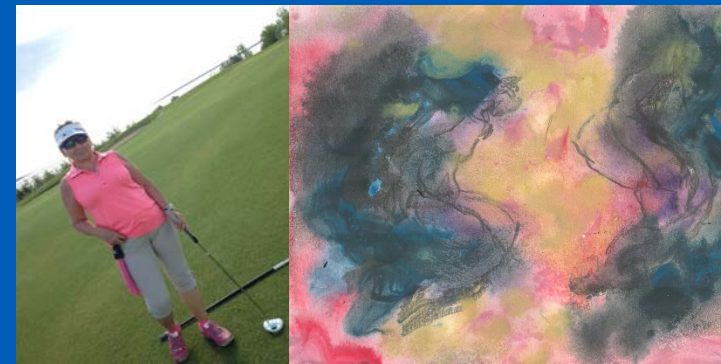
A?

Aalto-yliopisto

A! PEDAGOGIA INTRO (5 op)

8.11.2017 LP 3: Opetussuunnitelmatyö ja vuorovaikutus

*Oppimispalvelut
Yliopistopedagoginen koulutus
Maire Syrjäkari ja Kari Nuutinen*

A! Peda Intro aikajana

Pienryhmätyöskentely

Lähipäivä 1:

3.10.2017

Minä
opettajana

Lähipäivä 2:

12.10.2017

Oppiminen
ja opetus
yliopistossa

Lähipäivä 3:

8.11.2017

Opetussuun-
nitelmätö ja
vuorovaikutus

Lähipäivä 4:

30.11.2017

Opetus-
kokeilut

Lähipäivä 5:

13.12.2017

Me yliopisto-
opettajina

1. Ennakkotehtävä

2. Lukutehtävä

3. Lukutehtävä

4. Opetuskokeilun suunnitelma

Osaamistavoitteet

Osallistuja

- **Tunnistaa** vuorovaikutuksen merkityksen opetuksessa ja oppimisessa.
- **tuntee** yliopiston opetussuunnitelmaan vaikuttavia tekijöitä
- Osaa **selittää ja hyödyntää** omassa opetuksessa linjakkaan opetussuunnittelun ideaa.

Kuva: Maija Lampinen

Aikataulu

9.00 – 9.20 Aloitus ja viime kerralta

9.20 – 12.00 Opetussuunnitelmatyö

12.00 – 13.00 Lounas

13.00 – 15.00 Vuorovaikutuksesta

15.00 – 15.30 Päivän päätös

Edelliseltä kerralta

Palauttakaa mieleenne edellinen lähitapaamiskerta. Pohtikaa ja keskustelkaa ryhmissä mitä tapahtui viime kerralla? (15 min)

Mikä oli merkityksellistä sinulle?

Mitä tuot mukanasasi edelliseltä kerralta tälle kerralle?

Opetussuunnitelmatyö

Opetuksen suunnittelua eri tasoilla

European Higher Education Area:

- Academic degree standards (EQF = European Qualification Framework), bologna prosessi 2005->

Valtakunnallinen opetussuunnitelma

- Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista

Oppilaitoksen opetussuunnitelma

- Aalto-yliopiston yleiset opetusta ja opiskelua koskevat säännöt

Koulutusohjelma

- Koulutusohjelman OPS (opinto-opas, tutkintovaatimukset)
- **Kirjoitettu OPS** tulisi olla opettajalle oman opetuksen paikantamisen ja toteuttamisen väline

Kurssikokonaisuus

Kurssi/opintojakso

Opetustilanne/tuntisuunnitelma

Opiskelijan oma HOPS (henk.koht. opetussuunnitelma)

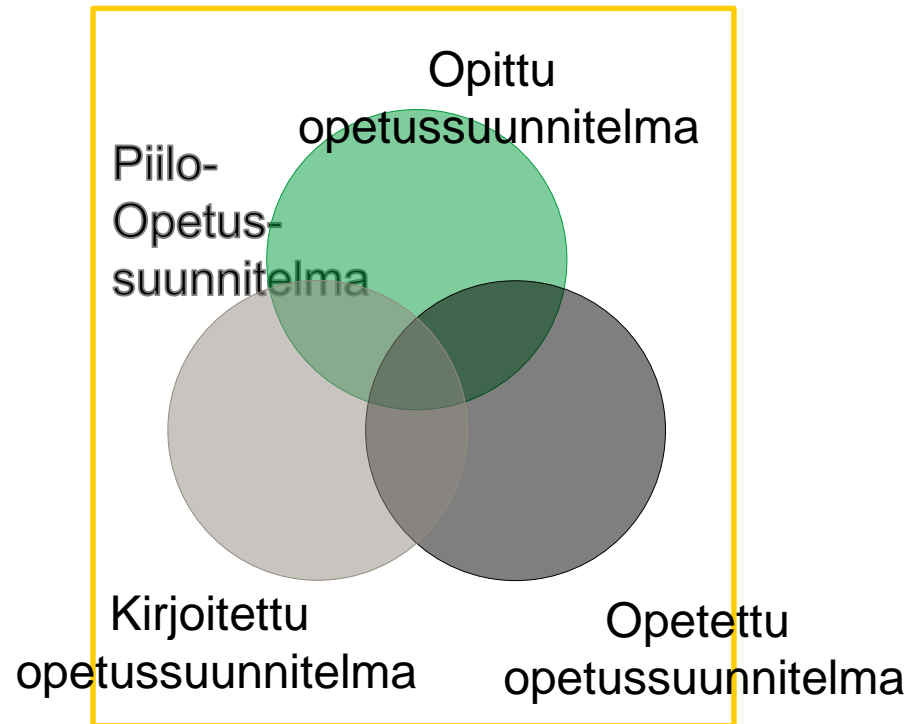
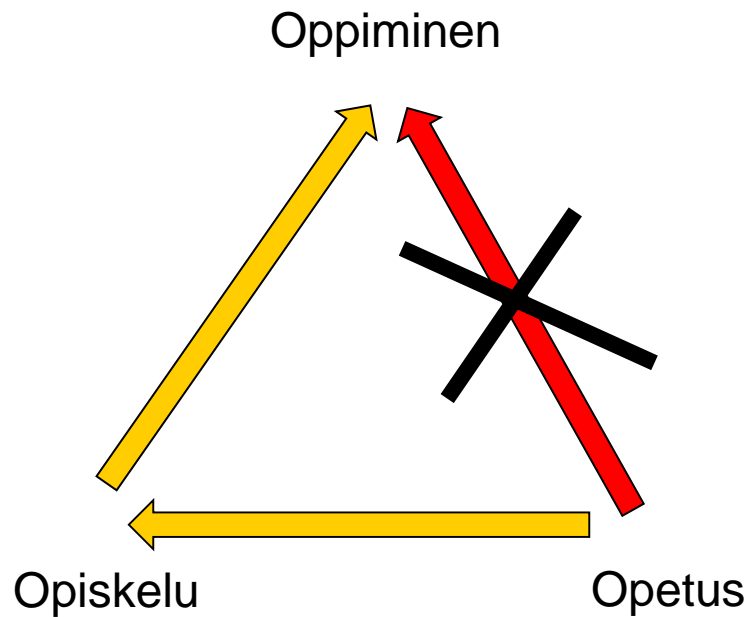
(Lähde: Karjalainen, A. (toim.) (2003) Akateeminen opetussuunnitelmatyö)

Opetuksen suunnittelun vaiheita

Oleellinen kysymys	Huomioitavaa
Mitä opiskellaan/opetetaan?	Osaamistavoitteet, sisällön suunnittelu
Miksi juuri sitä?	Perustelut kurssin tavoitteille ja sisällöille, ydinainesanalyysi
Miten?	Opiskelun ja opetuksen menetelmät
Missä ajassa?	Kesto, mitoitus
Missä järjestyksessä?	Rytmitys, ajoitus, rakenne
Millä välineillä?	Oppimisen ja opettamisen materiaalit
Oppimisen arviointi	Suhteessa osaamistavoitteisiin sekä opiskelijalle annettava palaute
Opetuksen arviointi	Suhteutettuna ”luvattuihin” tavoitteisiin ja sisältöihin

Opetussuunnitelman ulottuvuudet

8.11.2017

Opetuksen suunnitteluprosessin osatekijöitä

- Osaamistavoitteiden luominen
- Sisältöjen suunnittelu
- Opetusmenetelmien valinta
- Mitoitus / kuormittavuus
- Arvioinnin suunnittelu
- Ajoitus - ajallinen suunnittelu (=rytmitys)
- Kohderyhmän huomioiminen
- Oppimateriaalien valikointi
- Toteuttajat/vastuhenkilöt
- Opettajan kuormitus
- Kurssien ja opintokokonaisuuksien välinen kytkentä, yhteistyö muiden opettajien kanssa
- Oppimisympäristö (fyysinen, sosiaalinen, verkko)

www.shutterstock.com · 88252987

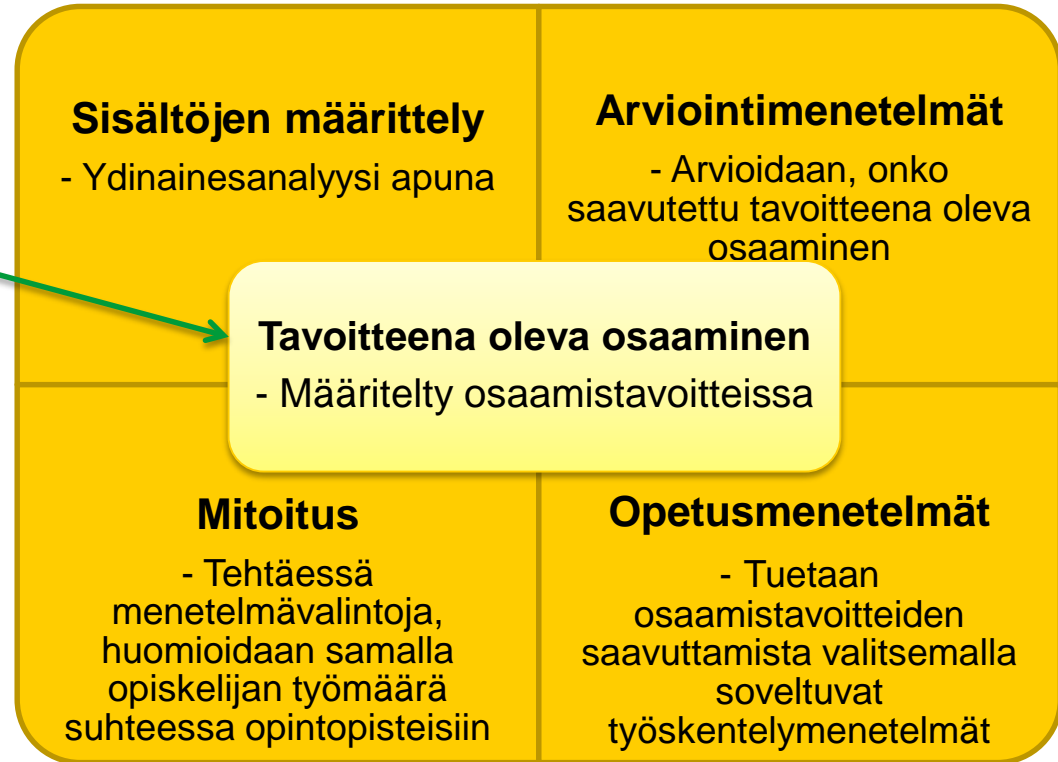
Linjakkas opetus

Constructive alignment in teaching

Linjakkaan opetuksen suunnittelu

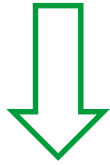
Visio & koulutusohjelmasta valmistuneen tavoiteltavat kompetenssit

- Linjakkuus tarkoittaa sitä, että opetuksen sisällön, tavoitteiden sekä arviointi- ja opetusmenetelmien tulee olla linjassa keskenään eli pyrkiä samaan lopputulokseen = osaamistavoitteissa määriteltyjen asioiden saavuttamiseen.

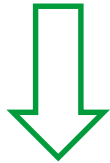

Linjakas opetus (Constructive alignment, J. Biggs)

1. Osaamistavoitteiden määrittely

2. Opetus-/oppimismenetelmien valinta niin, että ne tukevat osaamistavoitteiden saavuttamista

3. Opiskelijoiden oppimisen arviointi – saavutettiinko osaamistavoitteet

Ydinainesanalyysi

Kurssi	Ydinaines Must know	Täydentävä tietämys Should know	Erityistietämys Nice to know
	Ydinaines, jonka hallitseminen on välttämätöntä jatkon kannalta ja jonka ymmärtäminen mahdollistaa syventävän / laajentavan tiedon hankkimisen	Täydentävä tietämys, joka lisää teoreettisia yksityiskohtia ja selventää harvinaisempia sovelluksia	Erityistietämys, joka syventää jonkin alueen hallintaa
Tieteellisen / taiteellisen osaamisen näkökulmasta			
Ammatillisen osaamisen näkökulmasta			

Lähde: Karjalainen, A. (toim.) 2007. Akateeminen opetussuunnitelmatyö.

A”

Aalto-yliopisto

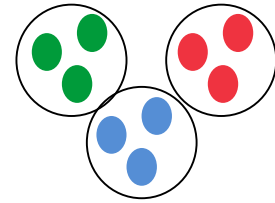
Opetuksen suunnittelusta palapelinä

Ryhmätehtävä opetuksen suunnittelusta, palapeli-menetelmä

Tehtävän rakenne:

1. Asiantuntijaryhmässä 15 min
 2. ”Monialaisessa ryhmässä” 1 h 15 min (sis. tauko)
 3. Paluu asiantuntijaryhmään n. 15 min
- Lyhyt yhteenveto n. 15 min

Vaihe 1: Asiantuntijaryhmät

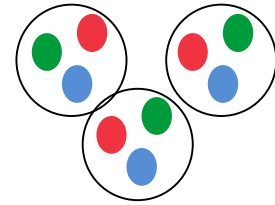

Kokoonnutaan asiantuntijaryhmiin, joiden teemat ovat samat kuin viime kerralla saamanne lukumateriaali:

- a) Osaamistavoitteet (Pia, Martin, Kaisa, Tua ja Matti)
- b) Mitoitus ja kuormittavuus (Raine, Heikki I, Kari, Juho ja Jaakko)
- c) Opetusmenetelmät (Antti, Aleksi, Heikki N ja Katri)
- d) Oppimisen arviointi (ja rytmitys) (Riikka, Hanna, Markku ja Maiju)

Ryhmä keskustelee hetken lukemastaan, terävöittää mieleen tärkeimmät asiat ko. alueessa, kirjaa ne paperille ja pyytää tarvittaessa ohjausta. (15 min)

Vaihe 2: Monialainen ryhmä

Asiantuntijat jakautuvat eri ryhmiin ja toimivat niissä oman alueensa asiantuntijoina opettaen oman asiantuntija-alansa ryhmän teeman muille jäsenille.

Kurssityöryhmän toiminta etenee tässä järjestyksessä:

- a) Osaamistavoitteet
- b) Mitoitus ja kuormittavuus
- c) Opetusmenetelmät
- d) Oppimisen arviointi (ja rytmitys)

15 min/teema ja 15 min tauko välillä (yhteensä 1 h 15 min).

Lounastauko

Vaihe 3: Paluu asiantuntijaryhmiin

Palatkaa alkuperäiseen ryhmään ja pohtikaa yhdessä:

- Millainen kokonaisnäkemys teille muodostui opetuksen suunnittelusta?
- Mitä uutta opitte asiantuntija-alueestanne työskenneltyänne monialaisessa ryhmässä?
- Jäikö jokin epäselväksi?
- 15 min

Tauko 15 min

A”

Aalto-yliopisto

Vuorovaikutus

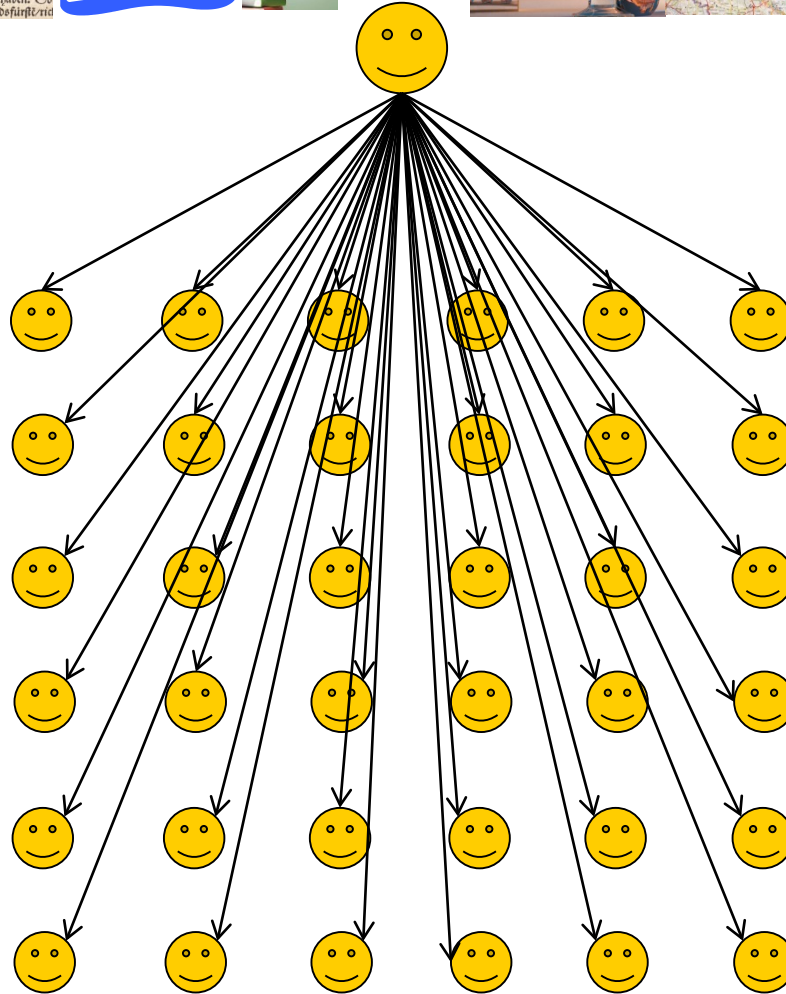
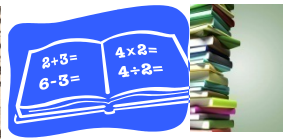
Miksi vuorovaikutusta

- Vuorovaikutuksen perimmäinen tavoite on *lisätä opiskelijoiden aktiivisuutta ja oppimista*
- Opetuksessa vuorovaikutuksella tarkoitetaan sellaista kommunikaatiota, jonka tavoitteena on:
 - syventää tai laajentaa ajattelua sekä vahvistaa oppimista.*
- Tästä näkökulmasta, oppijat kehittävät ymmärrystään:
 - vuorovaikutteisissa ja sosiaalisissa tilanteissa
 - yhteistoiminnallisissa tilanteissa, joissa toiset (oppijat/opettaja) voivat auttaa toisiaan

Vygotsky 1972; Bruner 1986; Britton 1970; Wells 1986; Norman 1992; Barnes & Todd 1995; Mercer 1995 (in discourse: Gumperz 1982; Chafe 1982; Tannen 1989; Levinson 2006)

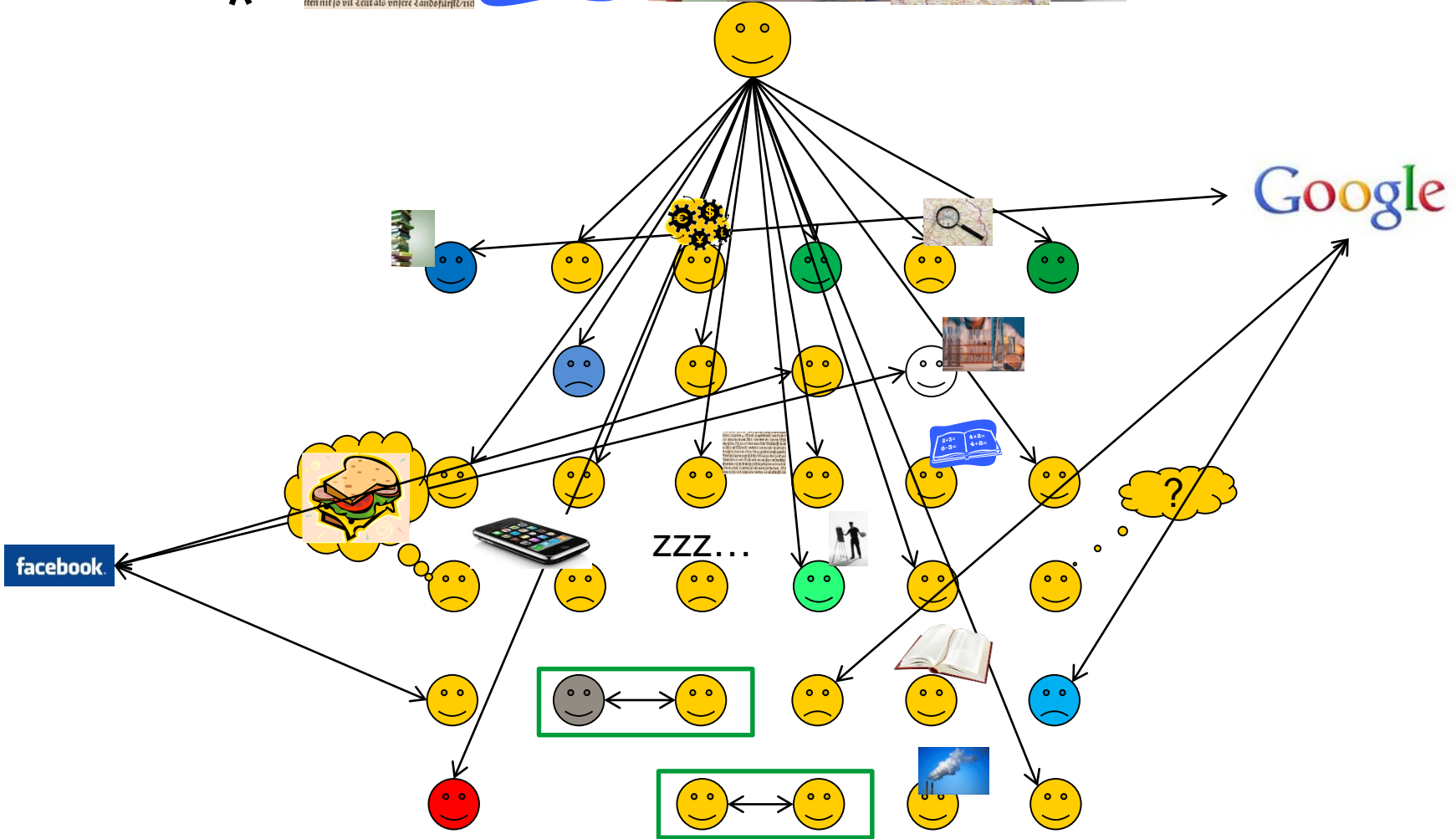
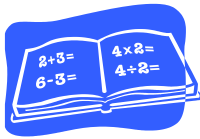

...wenn er aber rausging auch untergeordnet
lichter (als im „Buch bezeichnet“) ward im d
so mit als einem Abt / funder als einem Stift
emüssen. Vorters aber war sein Vortersf. funder
n Abt von Wölnich welcher zum erft. mal wider
Lerft in feinem alter frug gefürt vnd jentel
Der folgigen zeit folchen frug in die hend geb
Vimoden von Eoplan in maßen widerfügt
handen mit hab mügen hüngelet werden. Die
erbung des lands zuerft verzeret haben. Es
ten mit so vil Leüt als vnser Landfürst/ri

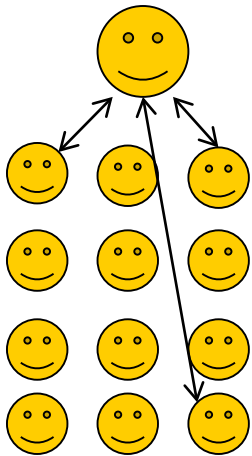

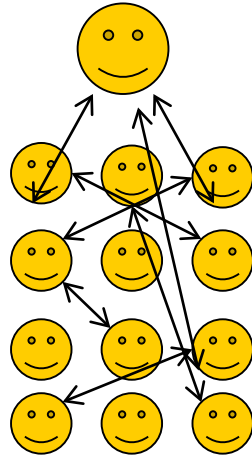
... (als im 1. Weltkrieg verzeichnet) war im 2. Weltkrieg mit einem Abt / fonder als einem Stift emäßen. Vorper aber mar kein Wirtschaftsfond n Abt im Wlösch, welcher zum erst mal wöde krefi in fönem alten Krieg gefür omb genfied For folgern zeit fönchen frög in die bend gö Nimelben von Colfane in maffen widerfest fänden nit hab mögen hängefest werden. bñf eröbung def Lande zulest verzecht haben. Co ten nit so vil Zeit als vnfer Landefürst/zeit

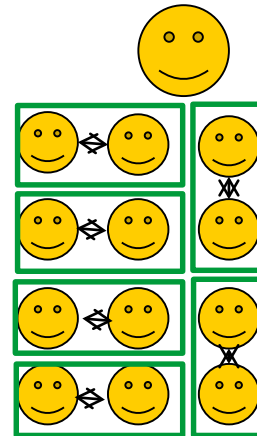
Opettajan ja opiskelijan välillä

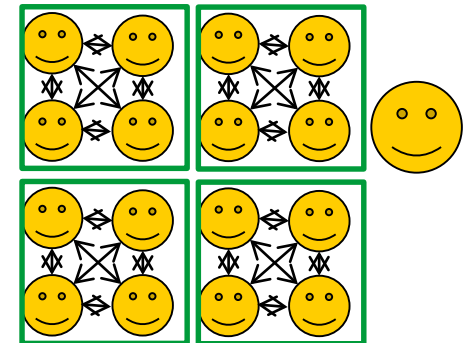
Opettajajohtoinen ryhmäkeskustelu

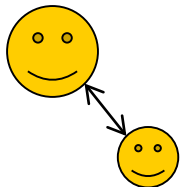
Pariporina, opettaja seuraa ja havainnoi

Pienryhmäkeskustelu; opettaja seuraa ja havainnoi

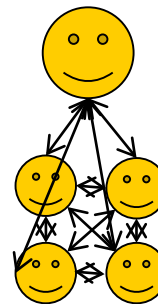
Henkilökohtainen ohjaus

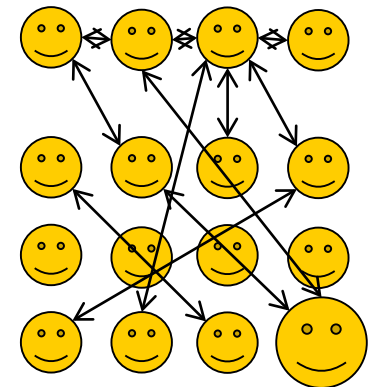
Työssäoppimisen ohjaus

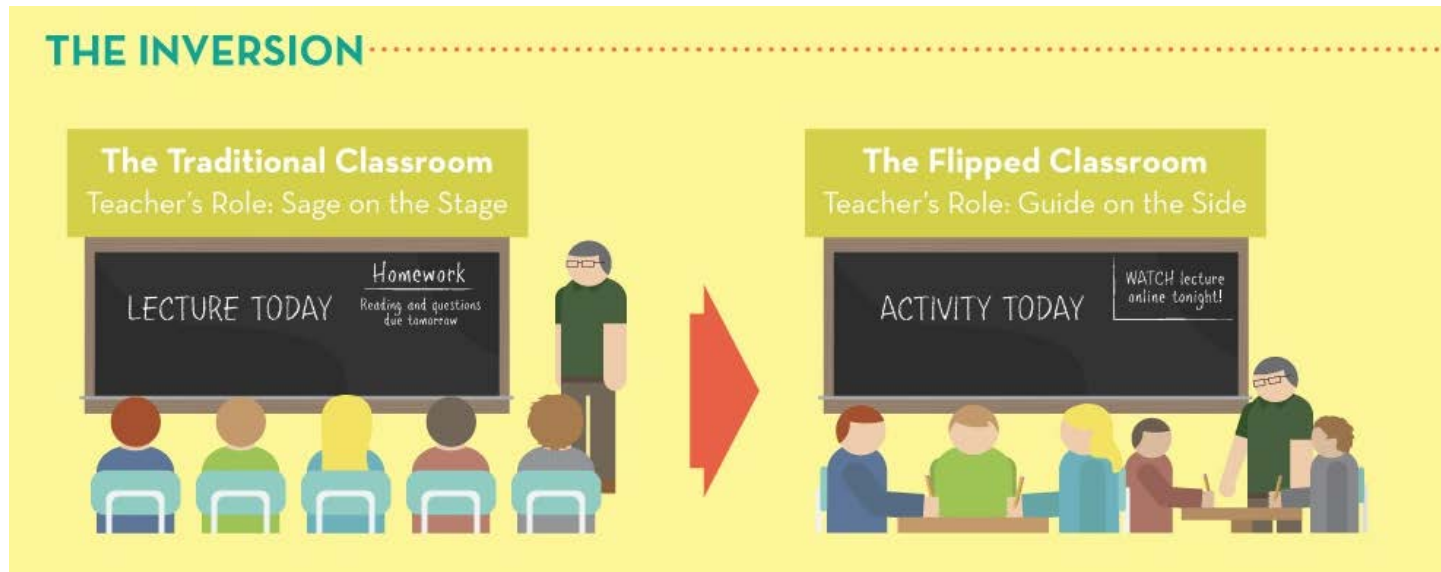
Pienryhmäohjaus

Opiskelijan tai -ryhmän vetämä keskustelu

Flipped Classroom

<http://www.knewton.com/flipped-classroom/>

Ryhmätyö: Vuorovaikutusta opetusmenetelmillä

- Jakaudutaan 4 ryhmään. **Suunnitteluvaihe 30 min.**
- Pohtikaa omia kokemuksianne opetukseen liittyvistä epäonnistuneista ja onnistuneista vuorovaikutustilanteista. (Huom! Subjekttiivinen kokemus onnistumisesta tai epäonnistumisesta!)
- Valitkaa ja suunnitelkaa vuorovaikutustilanne opetustilanteessa, josta rakennatte demonstraation **epäonnistuneesta onnistuneeseen vuorovaikutustilanteeseen**
 - Analysoikaa, miksi vuorovaikutus oli tilanteessa epäonnistunut/onnistunut
 - Miten erilaisilla opetusmenetelmillä tai opetusteilla vuorovaikutukseen voi vaikuttaa
 - Minkä näkökulman haluatte nostaa tilanteesta muille esiin pohdittavaksi

Ryhmätyö: Vuorovaikutusta opetusmenetelmillä

- **Demonstroikaa** kokeilunne/esityksenne muulle ryhmälle (n. 5min).
- Muu ryhmä **havainnoi ja kommentoi** (n. 5 min) syntynyttä vuorovaikutusta.

Oppimista tukeva vuorovaikutus

**Rakentava keskustelu
ristiriitaisistakin näkemyksistä**

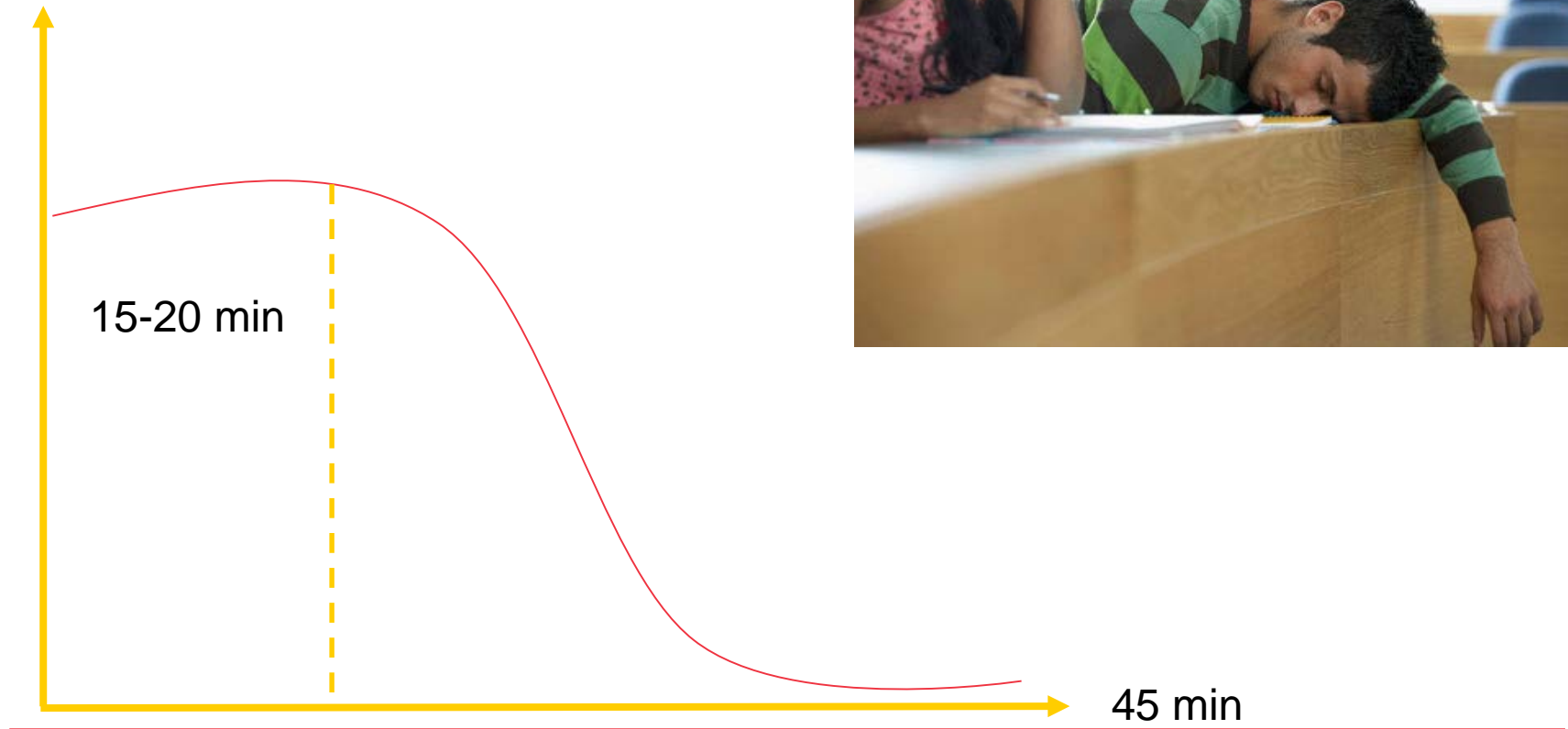
**Käsiteltävien aiheiden
syvälinen prosessointi**

Tasapuolinen osallistuminen

Positiivinen ja turvallinen ilmapiiri

Vireystila ja opetustilanteen rytmitys

Vireys /
innostuneisuus

Ajattelua avaavat avoimet kysymykset

(Aarnio & Enqvist 2002)

Miten ajattelet...?

Mihin perustuu...?

Mitä tarkoittaa...?

Mitä siitä seuraa...?

Miten ymmärrät...?

Mistä johtuu...?

Mitä merkitystä...?

Mitä sitten, jos...?

Mihin tämä...liittyy?

Miltä sinusta tuntuu...?

Miten ajattelet tehdä tai toimia...?

Millä tavalla selität...?

Miten sinun mielestäsi...?

Mikä tai millainen toiminta...?

A?

Aalto-yliopisto

Palaute ja seuraavaksi kerraksi

Seuraavaksi kerraksi

Opetuskokeilu on 30.11.2017 (LP4)

Opetuskokeilu koostuu kolmesta osasta: a) suunnitelman tekeminen (DL 27.11.)
b) opettaminen suunnitelman mukaisesti, c) suullinen ja kirjallinen palaute.

Laadi kirjallinen suunnitelma 20 min opetuskokeilua varten. DL 27.11.2017 (MyCoursesiin). Valitse aihe haluamastasi teemasta. Opetuskokeilu on erinomainen mahdollisuus sinulle kokeilla jotakin **uutta opetusmenetelmää tai muuta uutta ideaa!**

Valmistaudu toteuttamaan opetuskokeilusi suunnitelman mukaisesti n. 4 hengen ryhmälle.

Valmistaudu antamaan vertaispalautetta kollegoillesi ja valmistaudu ottamaan vastaan palautetta

Palaute

Tuntuuko linjakas opetuksen suunnittelu ymmärrettävältä?

Miltä palapelimenetelmä tuntui?

Saitko jonkin uuden tavan lisätä vuorovaikutusta opetukseesi?

Miltä ryhmädemostratio tuntui?

Oletko innostunut opetuskokeilusta?

Millainen fiilis on nyt?